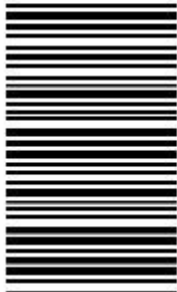

کد کنترل

313

A

313A

نام:

نام خانوادگی:

محل امضا:

صبح جمعه

۹۶/۲/۸

دفترچه شماره ۱

«اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.»
امام خمینی (ره)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

آزمون ورودی دوره های کارشناسی ارشد ناپیوسته داخل - سال ۱۳۹۶

زبان و ادبیات فارسی - کد ۱۱۰۱

مدت پاسخگویی: ۱۲۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۱۴۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سؤالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره
۱	زبان عمومی و تخصصی (انگلیسی)	۳۰	۱	۳۰
۲	نظم فارسی	۲۰	۳۱	۶۰
۳	نثر فارسی	۳۰	۶۱	۹۰
۴	کلیات مسائل ادبی (تاریخ ادبیات، فنون ادبی، دستور زبان)	۳۰	۹۱	۱۲۰
۵	عربی	۲۰	۱۲۱	۱۴۰

این آزمون نمره منفی دارد.

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

حق چاپ، تکثیر و انتشار سؤالات به هر روش (الکترونیکی و ...) پس از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز این سازمان مجاز می باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می شود.

PART A: Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes the blank. Then mark the correct choice on your answer sheet.

- 1- You might not be thinking about cholesterol yet, but high levels of cholesterol increase your ----- of heart disease, so find out what your level is now.
1) risk 2) level 3) strength 4) exposure
- 2- With the ----- of the Internet, working from home has become a real phenomenon.
1) demonstration 2) credibility 3) advent 4) dexterity
- 3- The teacher was gratified to see two older students ----- to settle the playground dispute between a number of third and fourth graders.
1) raise 2) encourage 3) promote 4) intervene
- 4- Even though the unemployment rate continues to -----, voters are still unhappy with the president's economic plan.
1) restore 2) abandon 3) abate 4) delay
- 5- Her maudlin display of tears at work did not impress her new boss, who felt she should try to control her -----.
1) emotions 2) secrets 3) errors 4) restrictions
- 6- The heavy rain did not -----, so they cancelled their camping trip.
1) emerge 2) evaporate 3) subside 4) collapse
- 7- Whitney is ----- about her shoes, arranging them on a shelf in a specific order, each pair evenly spaced.
1) spectacular 2) fastidious 3) conscientious 4) conventional
- 8- This agreement is very ----- and open to various interpretations.
1) intentional 2) diverse 3) superficial 4) ambiguous
- 9- Because our instructor was so unclear, I had to continually ask him to ----- and repeat what he was saying.
1) justify 2) clarify 3) emerge 4) improvise
- 10- Because of the chef's ----- cooking style, his food is easily identified in a taste test.
1) experimental 2) flexible 3) distinct 4) constant

PART B: Cloze Passage

Directions: Read the following passage and decide which choice (1), (2), (3), or (4) best fits each space. Then mark the correct choice on your answer sheet.

Remembering the past is an integral part of human existence. Without a good memory, you would not be able to drive to work, hold a meaningful conversation with your children, (11) ----- a book or prepare a meal.

Memory has fascinated humans since (12) -----; Plato famously compared our memory to a wax tablet that is blank at birth (13) ----- on the impression of the events from our life. Only in the past hundred years, though, (14) ----- systematic objective techniques that have enabled us to study our recollections of the past with scientific accuracy and reproducibility. These range from laboratory tests of our ability

to remember verbal and visual materials (15) ----- more recent brain-imaging approaches.

11-	1) then read	2) reading	3) to read	4) read
12-	1) ancient times	2) ancient time	3) time of ancient	4) times of ancient
13-	1) slowing taking	2) to slowly take	3) and slowly takes	4) that slowly takes
14-	1) psychologists have developed	2) have psychologists developed	3) with psychologists developing	4) for psychologists to develop
15-	1) with	2) from	3) in	4) to

PART C: Reading Comprehension:

Directions: Read the following three passages and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

PASSAGE 1:

At the end of the 17th and beginning of the 18th century, very few enjoyable books for children had existed. Children read, certainly, but the books that they probably enjoyed reading (or hearing) most, were not designed especially for them. Fables were available, and fairy stories, lengthy chivalric romances, and short, affordable pamphlet tales and ballads called chapbooks, but these were published for children and adults alike. Take Nathaniel Crouch's *Winter-Evenings Entertainments* (1687). It contains riddles, pictures, and 'pleasant and delightful relations of many rare and notable accidents and occurrences' which has suggested to some that it should be thought of as an early children's book. However, its title page insists that it is 'excellently accommodated to the fancies of old or young'.

Meanwhile, the books that were published especially for children before the mid-18th century were almost always remorselessly instructional (spelling books, school books, conduct books) or deeply pious. Yet just because a book seems dull or disciplinary to us today doesn't mean that children at the time didn't enjoy it. Godly books of the sort produced from the 1670s by Puritans like John Bunyan are a case in point. James Janeway's *A Token for Children* (1671-72) gives what its subtitle describes as 'an Exact Account of the Conversion, Holy and Exemplary Lives and Joyful Deaths of Several Young Children'. These children lie on their deathbeds, giving accounts of the sins too often committed by children—idleness, disobedience, inattention to lessons, boisterousness, neglecting the Sabbath—but tell those assembled round them that salvation awaits all who renounce such wickedness, and they explain how happy they are to be going to their eternal reward. Hardly fun, we might think, yet memoirs and letters, as well as continuing sales over more than a century, testify to young readers' genuine enjoyment of these descriptions of heroic and confident, if doomed, children.

- 16- Which of the following is probably true of a fairy story published in the early 18th century?
- 1) It contained pamphlet tales.
 - 2) Children did not enjoy reading it.
 - 3) It was not specifically designed for children.
 - 4) Children preferred to hear than read it.

- 17- It can be understood that the author considers *Winter-Evenings Entertainments* to be a book that -----.
- 1) has an attractive title
 - 2) seems more suitable for children than adults
 - 3) contains elements that are rare in children's books
 - 4) insists on being the best book of its type for all ages
- 18- The word "them" in paragraph 2 refers to -----.
- 1) children lying on their deathbeds
 - 2) children committing many different sins
 - 3) those who read Janeway's *A Token for Children*
 - 4) those who listened to the accounts of the sins committed by children
- 19- According to the passage, Godly books such as *A Token for Children* were -----.
- 1) hardly fun for children
 - 2) accounts of joyful sins
 - 3) probably enjoyable for the children at the time
 - 4) descriptions of children's conversations about death
- 20- When are the books named in the passage published?
1) in the 17 th century.	2) in the mid-18 th century.
3) at the end of the 16 th century.	4) at the beginning of the 18 th century.

PASSAGE 2:

Middle Persian inscriptions, like the legends of Sassanid coins, are written with a script derived from the Aramaic alphabet. The Pahlavi books that date from the ninth to the tenth centuries CE, that is, some three centuries after the birth of Islam, but whose contents derive from Sassanid times, are written with the same alphabet, but the cursive form of it, in which most of the letters are joined together. Furthermore, in the course of its evolution several letters merged and assumed the same shape, thus a letter could represent several sounds, for instance, there is a letter that can be read n, l, w, or not at all, and another letter which can be read y, d, g, or the beginning of letters s and sh. This multi-valence of some of the letters and the joining of a number of them together result in the fact that some words can be read in a great variety of ways, sometimes, at least theoretically, in more than forty or fifty. Consequently the correct reading of the Pahlavi script involves "deciphering" the words with considerable difficulty.

To compound this difficulty is another feature of Middle Persian writing, shared also by Parthian, Sogdian, and Chorasmian script: the inclusion of a fairly large number of words that are in fact Aramaic words, but are read as their Iranian equivalents. For instance, a Pahlavi scribe would write mlk', that is, malka, but would read it šāh (shah, king); or he would write ywm, and it would be read ruz (day). This is very much like the ideographic reading of Chinese characters, which do not "spell" words, but certain "shapes" represent certain words, or like "\$" or "i.e.", which are read in English as "dollar" and "that is," respectively. An Iranian reader of Pahlavi normally did not know that the Aramaic words were Aramaic; he only knew that certain combinations of letters have to be read in a certain way, which has nothing to do with the actual pronunciation of those letters.

- 21- According to the passage, how do the Pahlavi books dating from the ninth to the tenth centuries differ from the legends of Sassanid coin?
- 1) The story of the birth of Islam is recounted in these books.
 - 2) Most of the letters in these books are joined together.
 - 3) The sounds in these books are written with a different alphabet.
 - 4) The script of these books is impossible to decipher.
- 22- In paragraph 1, n, l, and w are mentioned as examples of -----.
- 1) letters that can be read similarly.
 - 2) sounds that can be represented by one letter.
 - 3) sounds that can be represented by several letters.
 - 4) letters that merged and assumed the same shape.
- 23- Why is it difficult to decipher the words of the Pahlavi script?
- 1) Because at least forty or fifty theories exist about reading these words.
 - 2) Because these words are joined together in various ways.
 - 3) Because Pahlavi script is written in a cursive form.
 - 4) Because some of these words can be read in many different ways.
- 24- What does paragraph 2 mainly discuss?
- 1) A similarity between reading of Middle Persian and Chinese words
 - 2) The inclusion of a good number of Aramaic words in Middle Persian writing
 - 3) The discrepancy between reading and writing of many Middle Persian words
 - 4) A difficulty of Middle Persian writing that confuses Iranian readers of Pahlavi
- 25- Which of the following can be inferred about the Iranian readers of Pahlavi?
- 1) They were able to pronounce Aramaic words correctly.
 - 2) They did not know the combination of letters in Aramaic words.
 - 3) They knew that specific shapes represented certain words.
 - 4) They did not care about the actual pronunciation of Aramaic words.

PASSAGE 3:

The unusual shape of Russian literary history has been the source of numerous controversies. Three major and sudden breaks divide it into four periods—pre-Petrine (or Old Russian), Imperial, post-Revolutionary, and post-Soviet. The reforms of Peter I (the Great; reigned 1682-1725), who rapidly Westernized the country, created so sharp a divide with the past that it was common in the 19th century to maintain that Russian literature had begun only a century before. The 19th century's most influential critic, Vissarion Belinsky, even proposed the exact year (1739) in which Russian literature began, thus denying the status of literature to all pre-Petrine works. The Russian Revolutions of 1917 and the Bolshevik coup later in the same year created another major divide, eventually turning "official" Russian literature into political propaganda for the communist state. Finally, Mikhail Gorbachev's ascent to power in 1985 and the collapse of the U.S.S.R. in 1991 marked another dramatic break. What is important in this pattern is that the breaks were sudden rather than gradual and that they were the product of political forces external to literary history itself.

Russian literature, especially of the Imperial and post-Revolutionary periods, has as its defining characteristics an intense concern with philosophical problems, a constant self-consciousness about its relation to the cultures of the West, and a strong tendency toward formal innovation and defiance of received common norms. The combination

of formal radicalism and preoccupation with abstract philosophical issues creates the recognizable aura of Russian classics.

- 26- **The primary purpose of the passage is to -----.**
 1) argue against dividing Russian literature into four periods
 2) introduce the history and key features of Russian literature
 3) discuss the source of many controversies regarding Russian literature
 4) describe how political forces can determine the literature of a country
- 27- **Belinsky's claim about the beginning of Russian literature was a result of -----.**
 1) the reforms of Peter I
 2) lack of pre-Petrine works
 3) his influence in the 19th century
 4) the controversial breaks in Russian history
- 28- **The word "its" in paragraph 2 refers to -----.**
 1) concern
 2) self-consciousness
 3) literature
 4) culture
- 29- **The word "defiance" in paragraph 2 is closest in meaning to -----.**
 1) hatred
 2) verdict
 3) observance
 4) disobedience
- 30- **All of the following are the key characteristics of Russian literature EXCEPT -----.**
 1) a tendency toward formal radicalism
 2) an inclination for formal innovation
 3) preoccupation with philosophical issues
 4) partiality for the Western culture

نظم فارسی:

۳۱- کدام گزینه به آیه‌ای از قرآن اشاره دارد؟

- (۱) اگر یک سر موی برتر یرم
 (۲) شب گسور خواهی منور جو روز
 (۳) ترا سد یا جوج کفر از زر است
 (۴) بلند آسمان پیش قدرت خجل

۳۲- مفهوم کدام بیت درست است؟

- (۱) اگر پای در دامن آری چو کوه
 (۲) در معرفت دیده آدمی است
 (۳) دو صد رقعہ بالای هم دوخته
 (۴) تو آزادی از ناپسندیده‌ها

۳۳- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) خونم بریز و بر سر خاکم گذار کن
 (۲) سرم از خدای خواهد که به پایش اندر افتد
 (۳) بدین صفت که تویی دل چه جای خدمت توست
 (۴) دوست به هندوی خود گر بپذیرد مرا
- کاین رنج و سختی‌ام همه پیش اندکی شود
 که در آب مرده بهتر که در آرزوی آبی
 فراتر آیی که ره در میان جان داری
 گوش من و تا به حشر حلقه هندوی دوست

۳۴- معنی کدام بیت درست است؟

- (۱) قارون ز دین برآمد و دنیا برو نماند
قارون دین را رها کرد و دنیا نیز برای او نماند او در این بازی چون کسی بود که به شکار موش بپردازد.
- (۲) به روزگار تو هر جا که صاحب صدری است
ز هـول قدر تو موقوف آستان ماند
بزرگان روزگار تو هر جا که باشند از ترس قدرت تو خویشان را در خانه زندانی کنند.
- (۳) مثال اسب الاغند مردم سفری
نه چشم بسته و سرگشته همچو گاو عصار
مردم اهل سفر چون اسب و الاغ بی‌تا و بصیرند و مانند گاو روغن‌گیری چشم بر حقایق بسته‌اند.
- (۴) ایها الناس جهان جای تن‌آسانی نیست
مرد دانا به جهان داشتن ارزانی نیست
ای مردم، جهان جای تن‌پروری نیست و شایسته مرد دانا نیست که دنبال مال و جاه باشد.

۳۵- با توجه به ذهنیت منفی حافظ درباره «زاهدان و واعظان»، مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) زاهد پشیمان را ذوق پاده خواهد گشت
عاقلاً مکن کاری کاورد پشیمانی
- (۲) زاهد ظاهرپرست از حال ما آگاه نیست
در حق ما هر چه گوید جای هیچ اکراه نیست
- (۳) یا رب آن زاهد خودبین که به جز عیب ندید
دود آهیش در آینه ادراک انداز
- (۴) گرچه بر واعظ شهر این سخن آسان نشود
تا ریا ورزد و سالوس مسلمان نشود
- ۳۶- ترکیب «پرتو حق» در بیت زیر که در باب «زنان» به کار رفته است، به کدام نوع از «محبت» در نظر صوفیه دلالت دارد؟
«پرتو حق است آن معشوق نیست
خالقست آن گویا مخلوق نیست»

(۱) محبت ذاتی

(۲) محبت آثاری

(۳) محبت صفاتی

(۴) محبت اسمایی

۳۷- اندیشه جبرگرایانه حافظ در کدام بیت نمایان تر است؟

- (۱) نصیب ماست بهشت ای خدانشناس برو
که مستحق کرامت گناهکارانند
- (۲) گرچه رندی و خرابی گنه ماست ولی
عاشقی گفت که تو بنده بر آن می‌داری
- (۳) چون چشم تو دل می‌برد از گوشه‌نشینان
همراه تو بودن گنه از جانب ما نیست
- (۴) سهو و خطای بنده گرش اعتبار نیست
معنای لطف و رحمت پروردگار چیست؟

۳۸- مفهوم کدام بیت با ابیات دیگر متفاوت است؟

- (۱) گذار بر ظلمات است خضر راهی کو
مباد کاتش محرومی آب ما ببرد
- (۲) دل که آینه شاهی است غباری دارد
از خدا می‌طلبم صحبت روشن رایی
- (۳) طیب راه‌نشین درد عشق نشناسد
برو به دست کن ای مرده دل مسیح دمی
- (۴) پیر دردی‌کش ما گرچه ندارد زر و زور
خوش عطا بخش و خطا پوش خدایی دارد

۳۹- در کدام یک از ابیات به آفات زبان اشاره نشده است؟

- (۱) عالمی را یک سخن ویران کند
روبهان خفته را شی‌ران کند
- (۲) ظالم آن قومی که چشمان دوختند
زان سخن‌ها عالمی را سوختند
- (۳) گرچه تفسیر زبان روشن‌گر است
لیک عشق بی‌زبان روشن‌تر است
- (۴) سنگ و آهن را مزن بر هم گراف
گه ز روی نقل و گه از روی لاف

۴۰- کدام بیت از نظر مفهوم با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) هر که شیرین می‌زید او تلخ مرد
 (۲) دانهٔ مردن مرا شیرین شده است
 (۳) جزو مرگ ار گشت شیرین مر تو را
 (۴) آزمودم مرگ من در زندگی است

۴۱- در بیت «اسب همت سوی اختر تاختی / آدم مسجود را نشناختی» تأکید شاعر بر چیست؟

- (۱) توحید
 (۲) خودشناسی
 (۳) درک هم‌نوع
 (۴) عبادت عاشقانه

۴۲- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) بر رخ بی‌بردهٔ مقصود کوتاه دیدگان
 (۲) اهل دنیا در نظر بازی به اسباب جهان
 (۳) کارفرمایان که دنبال تکلف می‌روند
 (۴) از ورق گردانی افلاک فارغ گشته‌اند

۴۳- بیت زیر با کدام یک از موارد سازگار است؟

- ای بسا نیک مخبر را که همی
 (۱) به دیدن فزون آمد از آگهی
 (۲) شنیدن کی بود مانند دیدن
 (۳) بر سیرت ابدال بُد و صورت دجال
 (۴) صورت زیبای ظاهر هیچ نیست

۴۴- معنی کدام بیت نادرست است؟

- (۱) بنفشه‌زار بپوشید روزگار به برف
 سپیدی پیری موهای سیاهم را پوشاند؛ قامت راستم خمیده گشت و رنگ سرخ رویم زرد شد.
 (۲) مومن درم پذیرد تا شمع دین بمیرد
 ترسا به زر بگیرد سم خر مسیحا
 مسلمان رشوه می‌گیرد تا دین نابود شود و مسیحی هم سم خر مسیح را به زر می‌فروشد.
 (۳) کاخ‌ها بینم پرداخته از محتشمان
 همه یکسر ز ربض برده به شارستان بار
 می‌بینم که از سوگ محمود بزرگان کاخ‌ها را خالی کرده و حومه شهر را به سوی مرکز آن ترک کرده‌اند.
 (۴) اگر سکندر با شاه یک سفر کردی
 ز اسب تازی زود آمدی فرود به خر
 اگر اسکندر یک سفر همراه محمود غزنوی می‌شد در مقابل وی اظهار کوچکی می‌کرد

۴۵- معنی بیت زیر کدام است؟

- یکی چرخ را بر کشید از شگاع
 تو گفתי که خورشید شد در شراع
 (۱) تیری از کمانش پرتاب کرد مانند آنکه خورشید به درخشش درآمد است.
 (۲) کمان را آمادهٔ تیراندازی کرد، گویی خورشید در درون خیمه رفت.
 (۳) شمشیرش را از غلاف بیرون کشید، در برابر درخشش آن گویی خورشید در خیمه پنهان شد.
 (۴) کمانی از کماندان بیرون آورد در این هنگام گویی خورشید در درون خیمه رفت.

۴۶- معنی کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) ریش بد را داروی بد یافت رگ: (درمان رگی که زخم بد دارد، دارویی بد است).
- (۲) زان که در قهرست و در لطف او احد: (زیرا که خداوند در خشم و عتوفت یکتاست).
- (۳) گفت خواهم از حق ابریشم بها: (گفت بهای نواختنم را از خدا می‌خواهم).
- (۴) هر چه گیرد علتی علت شود: (بیمار هر چه خورد، بیماری شود).

۴۷- معنی بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

<p>ولی دیگدانش عجب سرد بود
(۲) مردی مهربان و رئوف اما اجاقش کور بود.
(۴) در چاپلوسی ماهر اما بسیار تهیدست بود.</p> | <p>به لطف و لبق گرمرو مرد بود
(۱) مردی شیوا سخن اما بس گران‌جان بود.
(۲) در مهربانی و چرب‌زبانی چالاک اما بخیل بود.</p> |
|--|---|

۴۸- مفهوم بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

<p>ابر آنک افشاندن نمک وز چهره سکبا ریخته
(۱) پیش از طلوع خورشید، برف باریده بود.
(۲) پادشاه از مهر آسمان بی‌بهره و چهره درهم کشیده بود.
(۳) پیش از آمدن بهار برف باریده بود.
(۴) تقدیر خورشید را به برج حمل راند و ترشروی از چهره جهان زدود.</p> | <p>زان پیش‌گز مهر فلک خوان‌بره‌ای سازد ملک
(۱) پیش از طلوع خورشید، برف باریده بود.
(۲) پادشاه از مهر آسمان بی‌بهره و چهره درهم کشیده بود.
(۳) پیش از آمدن بهار برف باریده بود.
(۴) تقدیر خورشید را به برج حمل راند و ترشروی از چهره جهان زدود.</p> |
|---|--|

۴۹- مقصود از مصراع دوم در بیت زیر چیست؟

<p>و آن که مجموع نشست است، پریشان نرود
(۱) کسی که آرامش خاطر دارد، آشفته نمی‌شود.
(۲) هر که با دیگران بنشیند، پریشان نمی‌شود.
(۳) رفع پریشانی در گرو نشستن با دوستان است.
(۴) آن که جمعیت خاطر دارد با پریشان‌حالتان نمی‌نشیند.</p> | <p>هر که را باغچه‌ای هست به بستان نرود
(۱) کسی که آرامش خاطر دارد، آشفته نمی‌شود.
(۲) هر که با دیگران بنشیند، پریشان نمی‌شود.
(۳) رفع پریشانی در گرو نشستن با دوستان است.
(۴) آن که جمعیت خاطر دارد با پریشان‌حالتان نمی‌نشیند.</p> |
|---|---|

۵۰- معنی درست بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

<p>بختوران را به سخن بخته کرد
(۱) کسی که ترازوی سخن را بر سنجید، نیک‌بختان را همراه سخن آفرید.
(۲) آن که ترازوی سخن را آماده ساخت، آدمیان را با سخن خوشبخت کرد.
(۳) کسی که میزان را در سخن گفتن ابداع کرد، به سخن‌سنجان بخت و اقبال داد.
(۴) آنکه سخن را میزان قرار داد نیک‌بختان را با سخن بزرگی داد.</p> | <p>آن که ترازوی سخن سخنه کرد
(۱) کسی که ترازوی سخن را بر سنجید، نیک‌بختان را همراه سخن آفرید.
(۲) آن که ترازوی سخن را آماده ساخت، آدمیان را با سخن خوشبخت کرد.
(۳) کسی که میزان را در سخن گفتن ابداع کرد، به سخن‌سنجان بخت و اقبال داد.
(۴) آنکه سخن را میزان قرار داد نیک‌بختان را با سخن بزرگی داد.</p> |
|--|---|

۵۱- فعل «بتوخت» در بیت زیر چه معنایی دارد؟

<p>عجز در راه او شناخت شناخت
(۲) رها کرد
(۴) ادا کرد</p> | <p>عقل حقش بتوخت نیک بتاخت
(۱) اندوخت
(۳) زیر پا گذاشت</p> |
|--|--|

۵۲- «لنجیدن» در بیت دوم به چه معنی است؟

<p>سرکش و سرمست از کان در رسید
گاه می‌لنجید پیش تیغ در
(۲) خرامان راه رفتن
(۴) لنگ‌لنگان رفتن</p> | <p>کبک بس خرم و خرامان در رسید
گاه می‌پرید بی‌تیغی کمر
(۱) پنهان شدن
(۳) تند تند رفتن</p> |
|---|---|

۵۳- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

لیک به هیچ وقت از آن هیچ شکار نشکری
 آواز گوزن سنان بر آورد
 کاین صف بر آن کمین به مدارا برافکند
 از حمل تا ثور و جدیش کاروان انگيخته

(۱) چنبر دف شکارگه، ز آهو و گور و یوز و سگ
 (۲) دف کز تن آهوان سلب داشت
 (۳) در چنبر دف آهو و گور است و یوز و سگ
 (۴) دف هلالی بدر شکل و در شکارستان او

۵۴- معنای دقیق بیت زیر کدام است؟

روزی ده ره دنان دنان به سوی دن

روی مکن سوی مزگت ایچ و همی رو

(۱) در حالت نشاط و مستی به طرف مسجد نرو.
 (۲) به طرف مسجد نرو در حالی که روزی ده بار خرامان به سوی شراب می‌روی.
 (۳) چون روی به مسجد داری، میل شراب مکن.
 (۴) در حالی که مانند دون همتان به طرف خم می‌روی، احتیاجی به نماز خواندن نیست.

۵۵- مقصود از «در آهون شدن» در بیت زیر کدام است؟

مردمی و سروری در آهون شد

سر به فلک بر کشید بی‌خردی

(۱) پنهان شدن
 (۲) فرون گشتن
 (۳) غمگین شدن
 (۴) در سختی افتادن

۵۶- معنای کدام مصراع نادرست است؟

(۱) به چرم اندر است گاو اسفندیار: زندگی اسفندیار رو به راه است.
 (۲) گذشت از لب رود و بالا گرفت: از کنار رود گذشت و به بلندی برآمد.
 (۳) برافشاند از تارک پیل نیل: خون بسیار از فرق سر فیل جاری ساخت.
 (۴) چنان چون شده باز یابد روان: چون مرده‌ای که جان تازه یافته است.

۵۷- مفهوم بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

نخواهم که باشد، از او بگسلم

بدو گفت اگر بیم دارد دل‌م

(۱) ترس آدمی را از یارانش جدا می‌کند.
 (۲) تهدید هرگز مرا از یارانم جدا نمی‌کند.
 (۳) من از دل ترسان روی گردانم.
 (۴) تمایلات قلبی نباید سبب جدایی از دیگران شود.

۵۸- در بیت زیر «پوست بر تن گفتن» به چه معناست؟

وگر پوست بر تن کسی را بگفت

نگیری به یاد آن سخنها که گفت

(۱) ترسیدن
 (۲) ناراحت شدن
 (۳) شرم‌منده شدن
 (۴) در پوست خود نکتجیدن

۵۹- مفهوم کدام گزینه با بیت زیر تناسب دارد؟

سوی جان پرواز جوید طیب جان افزای من
 در لب خم کرده وز خم ضیمران انگيخته
 می‌رود بوی گری ایشان شدنم نگذارند
 باد بهشت زاده ز خاک مطهرش
 چون دم مشک و عود تر مشک فزای تازه بین

نافه مشکم که گر بندم کنی در صد حصار
 (۱) عاریست برده ز کام روزه‌داران بوی مشک
 (۲) بوی مشک سخنم مغز خراسان بگرفت
 (۳) گوگرد سرخ و مشک سیاه، خاک و باد اوست
 (۴) بید بسوز و باده کن راوق و لعل باده را

۶۰- مفهوم کدام یک از ابیات زیر با مضمون آیه «رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنفُسَنَا» مطابقت دارد؟

۱) می‌نهم پیش تو شمشیر و کفن	می‌کشم پیش تو گردن را بزن
۲) خوی شاهانه تو را نشناختم	پیش تو گستاخ خرد تراختم
۳) چون ز عفو تو چراغی ساختم	توبه کردم اعتراض انداختم
۴) از فراق تلخ می‌گویی سخن	هر چه خواهی کن ولیکن آن مکن

نثر فارسی:

۶۱- معنی کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) قاضی مصلحت‌جوی طراران است: (قاضی طرفدار دزدان است).
- ۲) آن تاریک مبلغی راه رفته بود: (آن گمراه مقداری راه رفته بود).
- ۳) شبه در جوهریان جوی نیارد: (سنگ سیاه در نزد گوهرفروشان بی‌ارزش است).
- ۴) چهارصد حکم‌انداز در خدمت او بودند: (چهارصد تیرانداز ماهر در خدمتش بودند).

۶۲- در عبارت زیر «از عقیق شکر ریختن» بر چه مفهومی دلالت دارد؟

- بر سبیل امتحان، عقیق شکرریز را بگشاد.
- ۱) حقه جواهر گشودن
 - ۲) دهان به سخن گشودن
 - ۳) نقاب از چهره برداشتن
 - ۴) شکر در جام ریختن

۶۳- مفهوم عبارت «توفیرهای حقیر مکن» در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) پرهیز از حرص و آز
- ۲) پرهیز از بخل و تنگ چشمی
- ۳) توصیه به عدم اسراف و تبذیر
- ۴) اجتناب از صرفه‌جویی تنگ‌نظرانه

۶۴- مفهوم عبارت «قمار را سه شش می‌باید، ولیکن سه یک می‌آید.» کدام است؟

- ۱) قمارباز در هر حال بازنده است.
- ۲) عاقبت قماربازی، پاکبازی است.
- ۳) برای قمارباز سه شش، حکم سه یک دارد.
- ۴) همیشه تدبیر با تقدیر همساز نیست.

۶۵- در جمله زیر «آچار» به چه معناست؟

«خون‌ها به رسم غزنین روان شد از نخچیر و آچار»

- ۱) شراب
- ۲) ترشی
- ۳) پرنده
- ۴) سازوبرگ

۶۶- مفهوم کدام کنایه نادرست است؟

- ۱) دست‌گرایی کردن: دیگران را زیردست و مطیع کردن.
- ۲) ملکی به ندبی باختن: مملکتی را گرو قمار قرار دادن و باختن.
- ۳) کعبتین دشمن به لطف باز مالیدن: با دشمن به خوبی رفتار کردن.
- ۴) در ششدر داو دادن: در موقعیت دشوار، پیشنهاد حریف را برای افزونی شرط پذیرفتن.

۶۷- معنای دقیق و مناسب عبارات زیر کدام است؟

«بر استصواب تو در حلّ و عقد و صرف و تقریر، اعتراضی نخواهد رفت.»

- (۱) رتق و فتق امور به صلاح دید تو خواهد بود و کسی ایراد نخواهد گرفت.
- (۲) به سبب راه درستی که نشان می‌دهی، جای اعتراض برای کسی باقی نخواهد ماند.
- (۳) گشاد و بست امور راه صواب می‌خواهد، و هم‌چنین عزل و نصب کارکنان هم.
- (۴) بر راه صوابی که در بست و گشاد کارها و عزل و نصب عاملان نشان خواهید داد، کسی اعتراض نخواهد کرد.

۶۸- «کم زدن» در عبارت زیر به چه معناست؟

نقد وجود نیز در آن قمارخانه کم زدم

- (۱) کم کردن
- (۲) سکه تقلبی زدن
- (۳) ترک کردن
- (۴) شرط‌بندی کردن

۶۹- معنای کلمه «ورغ» در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) به پیشش بر از چوب ورغی ببند
- (۲) که از چوب و از خارِ ورغی ببند
- (۳) مه را چه ورغ باشد از صد چراغدان
- (۴) گفتار چه سود است چو ورغ آب ببرد

۷۰- مفهوم «هباء منثور» در عبارت زیر چیست؟

و به ترک یک سجده تو، سجده‌های هفت صد هزار ساله او را هبء منثور گردانم.

- (۱) ابرهای پراکنده
- (۲) نوشته‌های مستند
- (۳) پادهای بی‌حاصل
- (۴) گرد و غبار پراکنده

۷۱- ترکیب «پشتاپشت» در متن زیر، به کدام معنا به کار رفته است؟

«بنده را خواست نباشد؛ زیرا که خواست روی در هستی دارد و ما در نیستی می‌زنیم، این راه پشتاپشت افتد.»

- (۱) مخالف
- (۲) بی‌ربط
- (۳) زنجیره‌ای
- (۴) تکمیل‌کننده

۷۲- در عبارت «در مذهب من، منع سائل، خاصه که دوستی من بر سبیل تبرع اختیار کرده باشد، محظور است.»

«بر سبیل تبرع» چه معنایی دارد؟

- (۱) نیکی کردن
- (۲) براساس غیرت
- (۳) بدون چشمداشت
- (۴) دوری جستن از دیگران

۷۳- مفهوم کلماتی که زیر آن‌ها خط کشیده شده است به اقتضای یافت متنی، به ترتیب در کدام گزینه ذکر شده است؟

«من که بوسه‌لم لشکر را بر یکدیگر تسبیب کنم» و برات‌ها بنویسند تا این مال «مستغرق» شود.»

- (۱) حواله می‌دهم - سر به سر شدن
- (۲) جای هم می‌گذارم - به‌دست آمدن
- (۳) دو بهم‌زنی می‌کنم - فراموش شدن
- (۴) به‌جان هم می‌اندازم - مستهلک شدن

- ۷۴- کدام گزینه درباره قسمت مشخص شده در عبارت زیر صحیح است؟
 «دمنه گفت: کمینِ غدر که از مأمَن گشایند جای گیرتر افتد، چنانکه خرگوش به حیلت شیر را هلاک کرد.»
- (۱) تیر مکر و حيله تنها از جانب فرد امانت‌دار خنثی می‌شود.
 - (۲) مکر و حيله را در پناه امنیت و آسایش بهتر می‌توان بی‌اثر کرد.
 - (۳) مکر و حيله‌ای که در کمین است چون تیری است که به هدف اصابت می‌کند.
 - (۴) مکر و حيله اگر از جانب شخص قابل اعتمادی باشد مؤثرتر است.
- ۷۵- در عبارت زیر معنای «خویشتن بخشای مباح» کدام است؟
 در حدیث کارزار کردن خویشتن بخشای مباح که تا تن خویش را بخورد سگان نکنی، نام خویش به نام شیران نخواهی کرد.
- (۱) برخورد سخت مگیر
 - (۲) از جانباری دریغ مکن
 - (۳) از خطای خویشاوندان مگذر
 - (۴) بخشش و مروت را ترک مکن
- ۷۶- ترکیب سماع مجاز در متن زیر به چه معناست؟
 سماع مجاز ایشان را از حقیقت بعینه دور اندازد تا دروغ دشمن را تصدیق نماید.
- (۱) آوازهای لهو و لعب
 - (۲) شنیده‌های مشروع
 - (۳) گوش دادن به دروغ
 - (۴) رقص و آواز صوفیانه
- ۷۷- معنی عبارت زیر کدام است؟
 «تا در تو خصمان حرکات روزبیهی همی ببینند، ایشان نیز از تو همی شکوهند.»
- (۱) به محض اینکه دشمنان اعمال بهتری از تو ببینند، از تو شکایت خواهند کرد.
 - (۲) تا وقتی که دشمنان نشانه پیشرفت تو را ببینند، از تو بیم خواهند داشت.
 - (۳) به محض اینکه دشمنان اعمال بهتری از تو ببینند، تو را با شکوه خواهند پنداشت.
 - (۴) تا وقتی که دشمنان نشانه پیشرفت تو را ببینند، آنها نیز خود را با شکوه می‌پندارند.
- ۷۸- معنی درست عبارت زیر کدام است؟
 «چون قدم از حد آزر فراتر نهادیم، مزاج تأبی که بر آن تربی یافته است، پدید آورد.»
- (۱) وقتی گستاخی ما را دید، او هم بنای کج خلقی گذاشت.
 - (۲) به سبب فروتنی و مهربانی ما، او بنا به سرشت ناشایست خویش که بر آن تربیت یافته سرکشی آغاز کرد.
 - (۳) هنگامی که شکوه و بزرگی ما به نهایت رسید، او بنای ناسازگاری نهاد و از ما رویگردان شد.
 - (۴) وقتی لطف و مهربانی ما به او بیشتر شد، مزاج او هم که بر ابا کردن استوار بود، از اطاعت ما سر باز زد.
- ۷۹- مفهوم کلی عبارت زیر چیست؟
 «آن روز حرب را قائم داشت و مکاوحت دائم بیود تا نماز خفتن که روی عالم از اختفای نیر اعظم چون روی گناهکاران سیاه شد.»
- (۱) آن روز با آنکه جنگ را متوقف کرد، دشمنی تا غروب برقرار بود.
 - (۲) آن روز گرچه جنگ برپا بود، درخواست صلح تا شب در میان بود.
 - (۳) آن روز تا نماز عشاء جنگ برپا بود و جدال ادامه یافت تا خورشید غروب کرد.
 - (۴) آن روز جنگ و دشمنی را تا نماز عشاء که چهره جهان تاریک شد، نهان داشتند.

- ۸۰- مفهوم «برنشاندن» در کدام گزینه با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟
 (۱) سیاه‌داران اسب سیاه سالار خواستند و برنشانند.
 (۲) پدر و پسر را برنشانند و به عزیزی نزدیک خواجه آوردند.
 (۳) آغازیدند ایشان را نواختن و چیزی بخشیدن و برنشانند.
 (۴) چون رسولدار نزدیک رسول برسید برنشانند او را بر جنیبت.
 ۸۱- از عبارت زیر، کدام مقصود فهمیده می‌شود؟
 «جامگی و اجراش نرسیده است، فردا بر دامن خواجه خواهم نشست تا جامگی‌اش از خزانه بفرماید»
 (۱) اعتراض جسورانه
 (۲) اختلاس و تملق
 (۳) شفاعت و مروّت
 (۴) بخشندگی و تپذیر
- ۸۲- کلمه «صفوان» در جمله زیر در کدام گزینه درست معنی شده است؟
 «موسی را گفت چه خواهی؟ گفت آب روان از سنگ صفوان»
 (۱) بزرگ
 (۲) سخت
 (۳) درشت
 (۴) هموار
- ۸۳- معنای کنایه‌ای «بر دف دو رویه زدن» در عبارت «ای حوران بهشتی، آدم را بر دف دو رویه بزیند» کدام است؟
 (۱) بدرقه کردن
 (۲) خوشامد گفتن
 (۳) مسخره کردن
 (۴) به استقبال رفتن
- ۸۴- واژه «اریحیت» در عبارت «اریحیت و رجولیت این دامن جان ایشان نگیرد» به کدام معنی است؟
 (۱) مردانگی
 (۲) فراخ‌خویی
 (۳) تندخویی
 (۴) خوشبویی
- ۸۵- مفهوم دقیق و صحیح عبارت «دخل آب روان است و خرج آسیای گردان» در کدام گزینه آمده است؟
 (۱) چو دخلت نیست خرج آهسته‌تر کن.
 (۲) کسب درآمد سخت است و خرج آن آسان.
 (۳) دخل و خرج متناسب آسیای زندگی را می‌چرخاند.
 (۴) خرج فراوان کردن مسلم کسی راست که دخل فراوان دارد.
- ۸۶- معنای کدام گزینه با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟
 (۱) سجاده بر آب افکندن
 (۲) در تیزاب خشت زدن
 (۳) بر صحیفه کوثر تعلیق کردن
 (۴) گاه بیخته را به باد صرصر سپردن
- ۸۷- مفهوم عبارت «نخلبندی دائم ولی نه در بوستان / شاهدهی فروشم ولی نه در کنعان» کدام است؟
 (۱) پرهیز از دروغ
 (۲) احتراز از دعوی نابه‌جا
 (۳) فضیلت تواضع و فروتنی
 (۴) دعوت به اظهار کمال و توانمندی
- ۸۸- مفهوم بیت «ظمأ یقلبی لایکاد یتسیفه / رشفا الزلال و لو شربت بخورا» چیست؟
 (۱) جرعه‌آبی تشنگی مرا برطرف می‌کند.
 (۲) تشنگی درونم را هیچ آبی برطرف نمی‌کند.
 (۳) فقط با نوشیدن آب دریا، تشنگی‌ام برطرف می‌شود.
 (۴) فقط با نوشیدن آب زلال این تشنگی درون برطرف می‌گردد.

۸۹- کدام گزینه از مفهوم عبارت زیر دریافت نمی‌شود؟

عالمان را زر بده تا دیگر بخوانند و زاهدان را چیزی مده که زاهد بمانند.

(۱) زهد با ثروت نباید و علم بی‌ثروت به‌دست نیاید.

(۲) نه هرکه مال اندوخت علم آموخت و نه هرکه زهد ورزید به جایی رسید.

(۳) توانگری عالمان را به کار آید و تهیدستی زاهدان را

(۴) عالم را فراخ بال باید و زاهد را قلت مال

۹۰- معنی درست عبارت زیر کدام است؟

«ما می‌ترسیم که از پیش شهوات برخاستن و لذات نقد را پشت پای زدن، کار بس دشوار است و شرع کردن در آن خطر بزرگ».

(۱) از دشواری بسیاری که در راه ترک شهوات و لذات دنیایی بود در هول و هراس بودم و بیم داشتم که وارد این کار خطرناک شوم.

(۲) اما از این دشواری ترک شهوات و لذات بسیار می‌ترسیدم درحالی‌که رعایت شرع در این میان بسیار ارزش داشت.

(۳) می‌ترسیدم که از برابر شهوات برخیزم و بر نقد و اموال دنیا پشت کنم و درعین حال از شرع الهی و عذاب خداوندی خطر بسیاری تهدیدم می‌کرد.

(۴) می‌ترسیدم که از عهده این کار دشوار برنایم که شهوات از پیش و لذات دنیوی از پشت مرا محاصره کرده بودند و مراعات شرع در این بین خطر بسیاری داشت.

کلیات مسائل ادبی (تاریخ ادبیات، فنون ادبی، دستور زبان):

۹۱- نام کدام بحر عروضی درست است؟

(۱) دیر بماندم در این سرای کهن من: مجتث

(۲) دیو چو بیرون رود فرشته درآید: مقتضب

(۳) از در درآمدی و من از خود به در شدم: مضارع

(۴) گذار بر ظلمات است خضر راهی کو؟: منسرح

۹۲- کدام چهره‌ها متعلق به کانون ادبی خراسان در دوره تیموریان هستند؟

(۱) ابن‌حسام خوسفی، امیرعلی شیرنوائی، لطف‌الله نیشابوری

(۲) کلیم کاشانی، فخرالدین عراقی، ابواسحاق نیشابوری

(۳) کلیم همدانی، ابواسحاق اطعمه، بابافغانی

(۴) محتشم کاشانی، جامی، کمال‌خجندی

۹۳- در کدام گزینه صورخیال دیده نمی‌شود؟

(۱) شبی یاد دارم که چشمم نخفت

(۲) به صدق و ارادت میان بسته‌دار

(۳) لطیف کرم گستر کار ساز

(۴) چنان آسمان بر زمین شد بخیل

شیدم که پروانه با شمع گفت

ز طامات و دعوی زبان بسته‌دار

که دارای خلق است و دانای راز

که لب تر نکردند زرع و نخیل

- ۹۴- در کدام قافیه حرف «قید» دیده می‌شود؟
 (۱) کنون خلعت شاه باید نخست
 (۲) بدین برنهادند و برساختند
 (۳) سزاوار او شه‌ریار زمین
 (۴) بتان پرستنده با تاج زر
- ۹۵- شاخص‌ترین آرایهٔ بدیعی در بیت زیر کدام است؟
 چنان سایه گسترده بر عالمی
 (۱) تبادر
 (۲) ایهام تناسب
 (۳) ایهام تناسب
 (۴) ایهام تناسب
- ۹۶- کدام شاعر از مقلدان نظامی نیست؟
 (۱) مکتبی شیرازی
 (۲) وحشی بافقی
 (۳) امیرخسرو دهلوی
 (۴) قائمی شیرازی
- ۹۷- در کدام بیت «صنعت مشاکله» به کار رفته است؟
 (۱) طمع کرده بودم که کرمان خورم
 (۲) کرم‌داران عالم را درم نیست
 (۳) مرد ادب را خرد فرزند و حکمت
 (۴) نعمت بزمت فزون ز نعمت جنت
- ۹۸- در بیت زیر کدام یک از موارد فصل وجود دارد؟
 ماجرای من و معشوق مرا پایان نیست
 (۱) کمال اتصال
 (۲) شبه کمال اتصال
 (۳) کمال انقطاع
 (۴) شبه کمال انقطاع
- ۹۹- در کدام گزینه «تقلیل و تحقیر» دلیل نکره آوردن مسندالیه است؟
 (۱) یکی بر سر شاخ و بن می‌برید
 (۲) نادری پیدا نخواهد شد امید
 (۳) مگر بسویی از عشق مست کند
 (۴) در آتش از خیال رخس دست می‌دهد
- ۱۰۰- در کدام یک از ابیات، «تعقید لفظی» وجود دارد؟
 (۱) کیمیا داری که تبدیلیش کنی
 (۲) گر ثور چو عقرب نشدی ناقص و بی‌چشم
 (۳) رنج خود و راحت یاران طلب
 (۴) سوهان فلک تا گل عدل تو شکفته است
- ۱۰۱- علاقه مجاز در کدام یک از ابیات زیر متفاوت است؟
 (۱) بیزارم از پیاله وز ارغوان و لاله
 (۲) کس دانم از افاضل گردنکشان نظم
 (۳) گل در بر و می در کف و معشوق به کام است
 (۴) هر پارسا را کان صنم در پیش مسجد بگذرد
- یکی عهد و مه‌ری مر او را درست
 سه کشور سراسر بپرداختند
 یکی خلعت آراست با آفرین
 همه نامداران زرین کمر
- که زالی نیندیشد از رستمی
 (۲) استخدام
 (۴) ایهام (توریه)
- که ناگه بخوردند کرمان سرم
 درم‌داران عالم را کرم نیست
 مرد خرد را ادب فرزند و ایمان
 هیبت رزمت فزون ز هیبت محشر
- هر چه آغاز ندارد نپذیرد انجام
 (۲) شبه کمال اتصال
 (۴) شبه کمال انقطاع
- خداوند بستان نظر کرد و دید
 کاشکی اسکندری پیدا شود
 طلبکار عهد الستت کند
 ساقی بیا که نیست ز دوزخ شکایتی
- گر چه جوی خون بود نیلش کنی
 در قبضه شمشیر نشاندی دبران را
 سایه خورشید سواران طلب
 تیزی نتواند که دهد خار ستم را
- ما و خروش و ناله کنجی گرفته ماوا
 کو را صریح، خون دو دیوان به گردن است
 سلطان جهانم به چنین روز غلام است
 چشمش بر ابرو افکند باطل کند محراب را

- ۱۰۲- در بیت زیر چه نوع استعاره‌ای به کار رفته است؟
یکی گردنده کوهی برشد از دریا سوی هامون
(۱) تبعیه
(۲) بالکنایه
(۳) تمثیلیه
(۴) مرثحه
- ۱۰۳- از نظر طرفین تشبیه کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟
(۱) دوستی احمقان چو دیگ تهی است
از درون خالی از بیرون سیاهی است
(۲) بوی شیر از لب همچون شکرش می‌آید
گر چه خون می‌چکد از شیوه چشم سیهش
(۳) ای چو عقل اول از آرایش نقصان بری
چون سپهرت بر جهان از بدو فطرت برتری
(۴) جرم گردون تیره و روشن در او آیات صبح
گویسی اندر جان نادان خاطر داناستی
- ۱۰۴- وزن، بحر و زحافات بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟
ای آن کس غمگنی و سزاواری
و اندر نهان سرشک همی باری
(۱) مفتعلن فاعلات مفتعلن / منسرح مسدس مطوی
(۲) مستفعلن مستفعلن / رجز مسدس مرقل
(۳) مفعول فاعلات مفاعیلن / مضارع مسدس اخرج مکفوف
(۴) مفعول فاعلات فعولن / مجت مسدس اخرج مکفوف محذوف
- ۱۰۵- در عبارت «دریغ آمدم تربیت ستوران و آینه‌داری در محلت کوران»، «دریغ آمدم» از نظر ساختمان، چه نوع فعلی است؟
(۱) ساده
(۲) مرکب
(۳) پیشوندی
(۴) لازم یک شخصه
- ۱۰۶- کدام عبارت درباره ساختمان نحوی بیت زیر درست است؟
«از دست او جان می‌برم تا افکنم در پای او»
تا تو نینداری که من از دست او جان می‌برم»
(۱) دو جمله واره پیرو در نقش متممی (دو مورد) و یک شبه جمله
(۲) سه جمله واره پیرو در نقش‌های متممی (دو مورد) و مفعولی
(۳) دو جمله واره پیرو در نقش‌های متممی و مفعولی، و یک شبه جمله
(۴) سه جمله واره پیرو در نقش‌های مفعولی (دو مورد) و متممی
- ۱۰۷- در سنت دست‌نویسی پارسی، «پهلوان» در عبارت زیر به کدام نقش دستوری خوانده نشده است؟
«همه به او پهلوان می‌گفتند.»
(۱) وصف
(۲) متمم فعل
(۳) مسند
(۴) تمییز
- ۱۰۸- دلیل اطناب در این بیت چیست؟
فرش عمرت نوشته در شومی
این دو فراش زنگی و رومی
(۱) تکرار برای تأکید
(۲) ایضاح بعد از ابهام
(۳) در مقام حشو ملیح
(۴) برای تکمیل و رفع شبهه

- ۱۰۹- در کدام بیت، عیب قافیه دیده می‌شود؟
 (۱) در وفای عشق تو مشهور خوبانم چو شمع
 (۲) ای نفس خـرم بـاد صبا
 (۳) گر دست دهد خاک کف پای نگارم
 (۴) آن مه دو هفته در نقاب است
- ۱۱۰- مصراع زیر را در چه وزنهایی می‌توان خواند؟
 آستی‌یی بر همه عالم فشان
 (۱) مفعول مفاعیلن فعولن
 مفتعلن مفتعلن فاعلن
 (۲) فاعلاتن مفاعیلن فعلن
 مفتعلن مفتعلن فاعلان
 (۳) فاعلاتن فاعلاتن فاعلن
 مفاعیلن مفاعیلن فعولن
 (۴) فاعلاتن فاعلان فاعلان
- ۱۱۱- در بیت: «من عدم گردم عدم چون ارغنون / گویدم کانا الیه راجعون» عدم دوم چه نقشی دارد؟
 (۱) بدلی
 (۲) قیدی
 (۳) فاعلی
 (۴) متممی
- ۱۱۲- دیوان عثمان مختاری تصحیح کدام محقق است؟
 (۱) مهدی محقق
 (۲) شفیع کدکنی
 (۳) جلال‌الدین همایی
 (۴) ذبیح‌الله صفا
- ۱۱۳- در کدام گزینه کنایه تعریضیه آمده است؟
 (۱) اگر دعوتم رد کنی ور قبول
 (۲) بزرگش نخوانند اهل خرد
 (۳) ره نیک مردان آزاده گیر
 (۴) بدو گفت سالار بیت‌الحرام
- ۱۱۴- در بیت زیر کدام آرایه دیده می‌شود؟
 ایستاده پیش صف سلطان و زیران او
 (۱) تجرید
 (۲) التفات
 (۳) تنسیق الصفات
 (۴) سیاقه الاعداد
- ۱۱۵- در کدام گزینه آرایه معنوی دیده می‌شود؟
 (۱) چشم آسایش که دارد از سپهر تیزرو
 (۲) دانه باشی مرغکانت برچنند
 (۳) جنت رقمی ز تربت اوست
 (۴) در چمن باد بهاری ز کنار گل و سرو
- ۱۱۶- نوع ایهام در بیت زیر کدام است؟
 ز زهد خشک ملولم کجاست باده ناب
 (۱) تبادر
 (۲) ترجمه
 (۳) تضاد
 (۴) استخدام
- شب‌نشین کوی سربازان و رندانم چو شمع
 از بر یار آمده‌ای مـرحبا
 بر لوح بصر خط غباری بنگارم
 یا حوری دست در خضاب است
- من و دست و دامن آل رسول
 که نام بزرگان به زشتی برد
 چو آستاده‌ای دست افتاده گیر
 که ای حامل وحی برتر خرام
- ساقیا جامی به من ده تا بیاسایم دمی
 غنچه باشی کبودکانت برکنند
 تبت اثری ز تربت اوست
 به هواداری آن عارض و قامت برخاست
- که بوی باده مدامم دماغ تر دارد

۱۱۷- با توجه به رویکرد فرمالیسم و الگوی یاکوبسن، در زبان شاعرانه جهت‌گیری پیام به کدام سو است؟

- (۱) پیام
(۲) خواننده
(۳) گوینده
(۴) بافت

۱۱۸- سبک کدام نویسنده «رنالیسم جادویی» است؟

- (۱) صادق چوبک
(۲) صادق هدایت
(۳) ابراهیم گلستان
(۴) غلامحسین ساعدی

۱۱۹- مجموعه داستانی «سنگر و مقمعه‌های خالی» اثر کیست؟

- (۱) احمد دهقان
(۲) بهرام صادقی
(۳) رضا رهگذر
(۴) جمال میرصادقی

۱۲۰- کدام نظریه پردازان به ساختارگرایی منسوب‌اند؟

- (۱) ژنت - نوووروف
(۲) یاکوبسن - باختین
(۳) رولان بارت - دریدا
(۴) هانس رابرت یاس - ولفگانگ آیزر

عربی:

■ ■ عین الأسخ و الألق في الجواب للترجمة أو المفهوم أو التعريب (۱۲۱ - ۱۲۸)

۱۲۱- ﴿ قَالُوا يَا هُوْدُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ، وَ مَا نَحْنُ بِتَارِكِي آلِهَتِنَا عَنْ قَوْلِكَ، وَ مَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ﴾: گفتند ای هود؛

(۱) برای ما حجتی روشن نیاورده‌ای، و ما بخاطر سخن تو ترک‌کننده خدایان خود نیستیم، و ما ایمان آورنده به تو نیستیم!

(۲) برای ما بی‌نه واضح نیاوردی، و ما با سخنان تو الهه خویش را رها نمی‌کنیم، و ما از گروندگان به تو نخواهیم بود!

(۳) با بی‌نه‌ای روشن نزد ما نیامده‌ای، پس ما الهه خویش را با گفته‌ای از تو ترک نمی‌کنیم، و ما به تو ایمان آورنده نخواهیم بود!

(۴) آنچه برایمان آوردی حجتی روشن نیست، پس ما خدایان خود را با سخن تو رها نمی‌کنیم، و ما از مؤمنین به تو نیستیم!

۱۲۲- « يُحَاسِبُ اللهُ الخلق على كثرتهم كما يرزقهم عليها، و في الحساب و الزرق لا يرونة و هو يراهم!»:

(۱) محاسبه خداوند در مورد مردم در حالی است که آنها زیادند و روزی‌دهنده هم خداست، با اینکه مردم او را نمی‌بینند اما خدا آنها را می‌بیند!

(۲) خداوند کثرت مردم را محاسبه می‌کند و روزیشان می‌دهد، و در این روزی و حسابرسی هرگز کسی او را نمی‌بیند در حالی که او آنها را مشاهده می‌کند!

(۳) این خداست که با وجود اینکه تعداد مخلوقات بسیار است آنها را حسابرسی کرده روزی می‌دهد، و در این دو حالت آنها او را نمی‌بینند و حال اینکه او همه را می‌بیند!

(۴) خداوند با وجود زیاد بودن مردم حساب آنها را می‌رسد همانگونه که روزیشان را می‌دهد با وجود زیاد بودن، و در محاسبه و روزی او را نمی‌بینند در حالی که او آنها را می‌بیند!

۱۲۳- « الأقصوصة لا يشترط فيها أن تصل إلى غاية مرسومة بل يجب أن تكون لها طريقة أداء قوية لأنها تعتمد عليها قبل اعتمادها على الحادثة لأن الفرصة فيها محدودة! »:

- ۱) در قصه کوتاه شرط نیست که به هدفی تعیین شده برسد بلکه باید دارای روشی قوی در بیان باشد، چون قصه کوتاه قبل از آنکه بر حادثه تکیه کند، بر آن روش تکیه می‌کند، چه فرصت در آن محدود است!
- ۲) قصه کوتاه حتماً نباید دارای هدفی از پیش تعیین شده باشد، بلکه باید در بیان اسلوبی قوی داشته باشد، زیرا تکیه آن پیش از آنکه بر حوادث باشد بر نحوه بیان است، چون فرصت محدودی در اختیار دارد!
- ۳) در قصه کوتاه شرطی وجود ندارد که حتماً دارای هدفی معین باشد، بلکه باید از روشی قوی برای بیان حوادث برخوردار باشد، زیرا ابتدا به آن تکیه دارد نه بر حادثه، و زمان در آن محدودیت دارد!
- ۴) در قصه کوتاه شرط نکرده‌اند که به هدفی ترسیم شده برسد، اما باید روش بیانی قوی داشته باشد، چون اعتماد قصه کوتاه بر نحوه بیان است نه حوادث آن، چون فرصت کوتاهی در اختیار آن است!

۱۲۴- عین الخطأ:

- ۱) لا تسمع في كلام الأشرار: سخن اشرار را از من مپرس!
- ۲) إختار الوحدة على المخالطة: تنهایی را بر معاشرت ترجیح داد!
- ۳) لست أقول هذا كراهةً للموت: این را بخاطر بیزاری از مرگ نمی‌گویم!
- ۴) قد يُزعجني بفاؤك و لو طرفة عين: مانند تو حتی به اندازه یک چشم برهم‌زدن ممکن است مرا ناراحت کند!

۱۲۵- « و قد سار ذكري في البلاد، فمن لهم باخفاء شمس ضوءها متكامل! ». عین المناسب للمفهوم:

- ۱) نور خورشید در جهان فاش است / آفت از ضعف چشم خفاش است!
- ۲) نور از کجا به روزن بیچارگان فتد / چون گشت آفتاب جهانتاب ناپدید!
- ۳) حسود کو شد تا فضل من ببوشد لیک / کجا تواند خورشید را به گل اندود!
- ۴) کرسی چه کند آنکه ندارد خبر از علم / خورشید چه سود آن را کورا بصری نیست!

۱۲۶- « إلى الماء يسعى من يغصن بريقه فقل أين يسعى من يغصن بماء! ». عین المناسب للمفهوم:

- ۱) غرقه در بحر چه اندیشه کند طوفان را!
- ۲) أنا الغريق فما خوفي من البلل!
- ۳) چو کفراز کعبه برخیزد کجا ماند مسلمانی!
- ۴) ما لا يدرك كله لا يترك كله!

۱۲۷- « دو تعبیر با کمترین اختلاف نمی‌توانند یک صورت واحد از یک تجربه احساسی معین را ترسیم کنند! »:

- ۱) ليس في مقدرة التعبيرين الاثنین المختلفین ترسیم صورة عن إحساس واحد معین!
- ۲) لا يقدر التعبيران المختلفان إختلافاً قليلاً، رسم صورة معینة عن تجربة شعورية!
- ۳) لا يمكن أن يرسم تعبیران مختلفان أقل إختلاف أي صورة واحدة عن إحساس معین!
- ۴) لا يستطيع تعبیران مختلفان أدنی إختلاف، أن يرسم صورة واحدة عن تجربة شعورية معینة!

- ۱۲۸- « بمجرّد اینکه این شاعر توانا قصیده‌ای غراً در هجو حاکم سرود، حاکم دستور داد او را دستگیر کنند و دستبند زنند و در زندان افکنند!»:
- (۱) بمجرّد آن آخذ هذا الشّاعر القدير ينشد قصيدة حسناء في هجو الحاكم، قبض عليه و رمى في السّجن بعد أن كبّلت يده!
- (۲) ما إن أنشد هذا الشّاعر المفلق قصيدة غراء في هجاء الحاكم حتّى أمر أن يلقى القبض عليه و يكبّل و يرمى في السّجن!
- (۳) لم يكن هذا الشّاعر المفلق ينشد قصيدته الغراء في هجاء الحاكم، حتّى ألقى القبض عليه بأمره و كبّلت يده و رمى في السّجن!
- (۴) بمحض أن أنشد هذا الشّاعر القدير قصيدته الحسنة في هجو الحاكم، ألقى القبض عليه و أمر أن يرمى في السّجن بعد تكبيل يديه!

■ ■ عین الصحیح عن التثکيل (۱۲۹ و ۱۳۰)

۱۲۹- « لا تك تغتر بمعمورة يعقبا الهدم أو الانتقال!»:

(۱) تَغْتَرُ - مَعْمُورَةٌ - الْهَدْمُ - الْإِنْتِقَالُ

(۲) لَا تَكُ - تَغْتَرُ - مَعْمُورَةٌ - يَعْقَبُ

(۳) مَعْمُورَةٌ - يَعْقَبُ - الْهَدْمُ - الْإِنْتِقَالُ

(۴) تَكُ - تَغْتَرُ - يَعْقَبُ - الْهَدْمُ

۱۳۰- عین الخطأ:

(۱) إن كثيراً من الكتاب في كل إنجازاتهم الأدبية،

(۲) يتبعون الشكل الحزوني و ليس الشكل الهرمي،

(۳) بمعنى أنهم يحومون و يدورون محاولين نقل حالة،

(۴) و ليس الوصول إلى نتيجة يمكن توظيفها في مجالات مختلفة!

■ ■ عین الصحیح فی الإعراب و التحلیل الصرفی (۱۳۱ - ۱۳۳)

۱۳۱- ﴿ فذکر بالقرآن من یخاف و عید ﴾:

- ۱) ذکر: فعل أمر - مزید ثلاثی (من باب تفعیل) - صحیح و مضاعف (إدغامه واجب) / فعل و فاعله ضمیر «أنت» المستتر فيه وجوباً
- ۲) يخاف: مضارع - معتل و أجوف (إعلاله بالقلب) - متعدُّ / فعل و مع فاعله جملة فعلية و صلة عائدها محذوف تقديره «يخافه»
- ۳) وعيد: مفرد مذكر - معرّف بالإضافة / مفعول به و منصوب تقديرًا، و ضمير الياء للمتكلم محذوف و هو مضاف إليه
- ۴) من: اسم غير متصرف، من أدوات الشرط الجازمة - نكرة - مبني على السكون / مفعول به و منصوب محلاً

۱۳۲- « و ما من ظالم إلا و يبلى و إن طال المدى، يوماً بأظلم! »:

- ۱) يوماً: مفرد مذكر - جامد - نكرة - معرب - صحيح الآخر - منصرف / ظرف أو مفعول فيه للزمان و منصوب و متعلقه فعل «طال»
- ۲) يبلى: مضارع - معتل و ناقص (له الإعلال بالقلب) - متعدُّ - مبني للمجهول / فعل مرفوع تقديرًا و نائب فاعله ضمير «هو» المستتر فيه جوازاً
- ۳) أظلم: مشتق و صفة مشبّهة (مصدره: ظلم) - معرب - ممنوع من الصرف / مجرور بحرف الجر؛ بأظلم: جار و مجرور و متعلقهما فعل « يبلى »
- ۴) طال: ماضي - مجرد ثلاثي - معتل و أجوف (إعلاله بالقلب) - لازم - مبني للمعلوم - مبني على الفتح / فعل و فاعله ضمير «هو» المستتر فيه جوازاً

۱۳۳- «عجيب واقعه ای و غریب حادثه ای أنا إصطبرت قتيلاً و قاتلي شاكي! »:

- ۱) شاكي: مفرد مذكر - مشتق و اسم فاعل - معرب - صحيح الآخر - منصرف / خبر مفرد و مرفوع بضمّة مقدّرة
- ۲) إصطبرت: مزید ثلاثي من باب افتعال (و له إبدال التاء إلى الطاء) - لازم / فعل و فاعله ضمير التاء البارز، و الجملة فعلية
- ۳) قتيلاً: مشتق و صفة مشبّهة (و هو «فعليل» بمعنى مفعول) - نكرة - معرب - صحيح الآخر - منصرف / تمييز نسبة و منصوب
- ۴) قاتل: مشتق و اسم فاعل (مصدره: قتل) - معرّف بالإضافة / مبتدأ و مرفوع بضمّة مقدّرة، و ضمير الياء فاعل لشيء الفعل « قاتل »

■ ■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (١٣٤-١٤٠)

١٣٤- عین الصحيح في الجمع:

- (١) فتاة ← فتيات
- (٢) هواء ← هوات
- (٣) قناة ← قنيات
- (٤) صحراء ← صحراءات

١٣٥- عین الخطأ في النسبة:

- (١) كُتِبَ ← كتابي
- (٢) عَلِيًّا ← علوي
- (٣) مرتضى ← مرتضى
- (٤) صحيفة ← صحفي

١٣٦- عین الصحيح في صيغ الأفعال:

- (١) كان هذان العالمان يسحن العالم ليجدا جواب أسئلتهما!
- (٢) كانوا هؤلاء العلماء يسيحوا العالم ليجدوا جواب أسئلتهم!
- (٣) كانت أولئك العالمات يسيحن العالم ليجدن جواب أسئلتهن!
- (٤) كانت هاتان العالمتان تسيحان العالم لتجدا جواب أسئلتهما!

١٣٧- عین الخطأ (في العدد):

- (١) في كلينتا ألف و نيف من الطلبة!
- (٢) قد ذكر لنا مائة دليل و نيفاً ليثبت مدعاه!
- (٣) له ست و نيف من المقالات العلمية!
- (٤) كان يطالبنا من الأجرة تسعين و نيفاً من التومانات!

١٣٨- عین «ما» شبيه ليس:

- (١) ما إن يبدؤوا بعمل حتى ينتهوا منه!
- (٢) ما يعد يعمل به، و إلا يصاب بكآبة شديدة!
- (٣) ما هي ناسية الوعد الذي وعدتها لطفلها!
- (٤) ما يقدم طلب إلى هذه المديرية إلا أن أذنتها!

۱۳۹- عین الصحيح (عن التوكيد):

- ۱) علقت اللوحتين كليهما على جدار غرفتي!
- ۲) ذهب الحاج أجمع كلهم لزيارة بيت الله الحرام!
- ۳) غيرت مكان الكراسي كله في صالة الاستقبال!
- ۴) إن معلمتنا نفسها قد زرعت في قلوبنا بذور الأمل!

۱۴۰- عین التمييز منقولاً عن الفاعل:

- ۱) إن بلادنا تفوقت على سائر البلاد اقتصاداً!
- ۲) كفى بالموت واعظاً، فإنه خير من يعظ العقلاء!
- ۳) عليك أن تنظم مقالاتك تهميشاً و مراجعة المصادر!
- ۴) كل علم أحسن من الجهل مساعدة للإنسان في حياته!

تحقیقاتی آرمان